

นัยยะการวิเคราะห์และข้อเสนอแนะจากผลไอเอฟดีโพล “เลือกตั้ง สว. แบบใหม่ ไม่ได้ตัวแทนประชาชนเข้าสภา”

ศ.ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์

ประธานสถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา (IFD)

ประธานสถาบันการสร้างชาติ (NBI)

จากผลไอเอฟดีโพล เมื่อ 9 พ.ค. 67 โดยไอเอฟดีโพลแอนด์เซอร์เวย์ สถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา “เรื่องการเลือกตั้ง สว. แบบใหม่ ไม่ได้ตัวแทนประชาชนเข้าสภา” ในกลุ่มประชาชน 1,276 ตัวอย่างทั่วประเทศ เมื่อ 25 - 30 เม.ย. 67 และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญสายการเมืองการปกครอง 73 ท่าน 6 กลุ่ม โดยสำรวจช่วง 1 - 6 พ.ค. 67 ผมมีข้อคิดเห็นจากผลโพลไอเอฟดี ดังนี้

นัยยะที่สะท้อนจากผลไอเอฟดีโพล

1. **ไม่ได้ตัวแทนประชาชน** ผลไอเอฟดีโพล พบว่า การเลือกตั้ง สว. ครั้งนี้จะได้คนรักษาผลประโยชน์ชาติ/ประชาชนเข้ามาเพียง 24.1% และผลสำรวจในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 53.8% ระบุว่า จำนวนคนที่ได้เป็น สว. ตามวิธีเลือกตั้งที่ กกต. กำหนด โดยไม่ใช่จัดตั้ง/ฮั้วเข้ามา น่าจะไม่เกิน 50 คน ซึ่งนับว่าน้อยมากไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในการเลือกตั้ง สว. เข้าวุฒิสภา
2. **ได้ตัวแทนที่สัมพันธ์กับพรรคการเมือง/นายทุน** จากผลไอเอฟดีโพลที่สำรวจในกลุ่มประชาชน พบว่า ประชาชน 72.8% ให้ความเห็นว่า หน้าตา สว. ที่จะเข้าสภา จะได้คนที่เชื่อมโยงพรรคการเมืองและนายทุน สอดคล้องกับผลสำรวจความคิดเห็นในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ 92.3% ระบุว่า มีความเป็นไปได้แน่นอนและเป็นไปได้อย่างมากที่พรรคการเมืองจะจัดตั้งกลุ่มคนเข้าสมัคร สว. เพื่อลงคะแนนให้คนที่พรรคกำหนด อีกทั้งมีผู้เชี่ยวชาญ 69% ระบุว่า สว. ที่จะได้รับเลือก จะมีความสัมพันธ์กับฝ่ายรัฐบาล และผู้เชี่ยวชาญ 38.5% ระบุว่า สว. ที่ได้รับเลือกจะมีความสัมพันธ์กับฝ่ายค้าน อีกทั้งผู้เชี่ยวชาญ 61.6% ระบุว่า การเลือกตั้ง สว. ครั้งนี้ น่าจะเป็นอดีตนักการเมือง เกิน 75 คน
3. **ได้ตัวแทนที่มาจากพรรคฮั้ว/การจัดตั้งเป็นหลัก** แม้จะมีความพยายามออกแบบการเลือก สว. เพื่อให้ได้ สว. ที่เป็นอิสระจากพรรคการเมือง และได้ตัวแทนประชาชนเข้ามาตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ แต่จากผลสำรวจ พบว่า ประชาชน 59.7% ให้ความเห็นว่า สามารถบล็อกโหวต/สร้างคะแนนเสียงจัดตั้งได้สำเร็จ ในขณะที่จำนวนคนที่ได้เป็น สว. ตามวิธีเลือกตั้งที่ กกต. กำหนด โดยไม่ใช่การจัดตั้ง/ฮั้ว จะเข้ามาได้เพียง 1 ใน 4 ของจำนวนตัวแทนทั้งหมด ทั้งนี้การมีจำนวนคนสนใจสมัคร สว. น้อย ยังมีเพิ่มโอกาสที่จะได้ตัวแทนจากการฮั้ว/จัดตั้งเข้ามาได้มากขึ้น

ศ.ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์

ประธานสถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา (IFD)

ประธานสถาบันการสร้างชาติ (NBI)

4. **ไม่ได้ตัวแทนที่ดีมีคุณภาพเข้าวุฒิสภา** ผมิวิเคราะห์ว่าการเลือก สว. ครั้งนี้ คน 5 ด. ดี เด่น โดน ดัง ดาว หรือผมเรียกว่า “คนดาวฤกษ์” ที่มีแสงในตน จะเข้าสภาฯ ได้ในจำนวนน้อยมาก หรือแทบไม่ได้เลย เนื่องจากกลุ่มคนนี้ไม่อยากมาสมัคร เพราะการเลือก สว. แบบใหม่ มีความซับซ้อน คิดว่าสมัครไปก็ไม่ได้รับเลือก เปลืองตัว ไม่ใช่ฐานะหน้าที่ และไม่สามารถสู้คนที่มาจากการฮั้ว/จัดตั้งได้ ทำให้ประเทศไทยเสียโอกาสที่จะได้คนมีคุณภาพเข้าวุฒิสภา อีกทั้งผู้คนไม่ทราบประวัติของคนที่สมัคร สว. ที่มากเพียงพอในการตัดสินใจเลือก สว. ที่ดีเข้าสภาฯ ได้ ประกอบกับผู้เชี่ยวชาญ 84.7% ให้ความเห็นว่า ลักษณะของคนที่ไม่สมัครแล้ว จะได้รับเลือกแน่นอน คือ คนที่ผู้คนรู้จักชื่อและมีผลงาน นั้นหมายถึงคนจะเลือก สว. บนเกณฑ์การเป็นที่รู้จัก/มีชื่อเสียง แต่เกณฑ์นี้ไม่ได้รับประกันว่าจะเป็นตัวแทนที่ดีของประชาชน
5. **ประชาชนเบื่อหน่าย/ไม่สนใจเลือก สว.** ผลไอเอฟดีโพลพบว่า ประชาชน 82.5% ระบุว่า หมดหวังกับการเลือก สว. แบบใหม่ เพราะทำให้เปลี่ยนแปลงประเทศไปในทางที่แย่ง อีกทั้ง ประชาชน 81% คิดว่า จะไม่สมัคร สว. เพราะเบื่อการเมืองและไม่คิดว่าตนจะไปเปลี่ยนแปลงอะไรได้ สาเหตุสำคัญคือการไม่รู้และไม่เข้าใจการเลือกตั้ง สว. แบบใหม่ สภาพบรรยากาศที่สื่อว่าจะบล็อกโหวตได้ การมีกติกากฎที่ซับซ้อน ประกอบกับประชาชนคิดว่ามีแนวโน้มที่จะฮั้ว/จัดตั้งในการสมัคร สว. ได้ ยิ่งส่งผลให้ประชาชนเบื่อหน่าย/ไม่อยากยุ่งกับการเมืองรวมถึงไม่สนใจเลือก สว.
6. **มีการรณรงค์/ประชาสัมพันธ์น้อย/ไม่มากพอ** ผลไอเอฟดีโพล พบว่า ประชาชน 68.5% ไม่สนใจการเลือก สว. โดยกลุ่มที่ไม่สนใจ 83.4% ระบุเหตุผลว่าเพราะไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารและไม่เข้าใจข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง สว. แบบใหม่ ซึ่งที่ผ่านมาการรณรงค์จาก กกต. ยังไม่เพียงพอที่จะทำให้ประชาชนในวงกว้างเข้าใจกระบวนการเลือกตั้ง อีกทั้งยังมีข้อจำกัดในการใช้สื่อโซเชียลมีเดียต่าง ๆ ในการแนะนำตัวผู้สมัคร สว. การรวมกลุ่มกันมาสมัคร รวมถึงประเด็นการให้หน่วยงานหรือองค์กรที่จะเข้ามาช่วยรณรงค์เชิญชวนว่าทำได้มากน้อยแค่ไหนและในรูปแบบใดได้บ้าง ซึ่งยังคงมีข้อคำถามและยังมีการตีความเกี่ยวกับกติกากฎที่เกี่ยวข้องเป็นระยะ
7. **บรรยากาศ “สจัด ไม่สนั่น”** ผลสำรวจกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 46.2% คาดการณ์จำนวนคนสมัคร สว. ทั้งประเทศ มีประมาณ 1 แสน และ 38.5% คาดว่าต่ำกว่าหลักแสนคน เพราะการรณรงค์เกี่ยวกับการเลือก สว. ยังมีน้อยเกินไป ประกอบกับคนที่ไม่ได้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการเลือก สว. นี้ โดยธรรมชาติจะไม่ได้เข้ามาสมัคร สว. มากนัก เพราะคิดว่าไม่ได้เกี่ยวกับตน ไม่ใช่ธุระ ตนเองไม่สามารถเปลี่ยนแปลงอะไรได้มากนัก และสมัครไปก็ไม่ได้รับเลือก เพราะไม่มีพรรคพวก ฯลฯ ทำให้การเลือก สว. ยังมีผู้สมัครจำนวนไม่มากตามที่คาดการณ์ไว้

ศ.ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์

ประธานสถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา (IFD)

ประธานสถาบันการสร้างชาติ (NBI)

ข้อเสนอการเลือก สว. แบบใหม่

กกต. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคีต่าง ๆ ควรร่วมกันเร่งดำเนินการเร่งด่วนและเต็มกำลัง ในการทำให้ประชาชนมีความหวังต่อการเลือก สว. ว่าจะได้ตัวแทนประชาชน ที่มีคุณภาพเข้าไปพัฒนาประเทศ เห็นความสำคัญกับการไปเลือก สว. แม้คนที่ไม่มีฐานเสียงสามารถเป็น สว. ได้ เพื่อเกิดการสมัคร สว. กันเป็นจำนวนมาก โดยเสนอแนวทาง ดังนี้

1. **หาพันธมิตรร่วมรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเลือก สว. แบบใหม่** ทั้งบุคคลที่มีชื่อเสียง/เป็นที่รู้จักองค์กร และสถาบันต่าง ๆ โดยทำงานร่วมกันอย่างเป็นพันธมิตร ดังตัวอย่างที่สถาบันการสร้างชาติ (NBI) จัดอบรมให้ความรู้การเลือก สว. แบบใหม่ ให้ประชาชนใน 77 จังหวัด โดยดำเนินการอย่างเร่งด่วนและเข้มข้น ซึ่งยังพอมีเวลาก่อนช่วงเวลาเลือก สว.
2. **ส่งเสริมเชิญชวนให้ประชาชนทั่วไป ที่แม้ไม่ได้มีส่วนได้ส่วนเสียกับพรรคการเมือง/นายทุน/ผู้มีอิทธิพล มาสมัคร สว. ให้ได้มากที่สุด** โดยมีการรณรงค์และให้ความรู้ในวงกว้าง เพื่อให้คนไทยที่เข้าเกณฑ์ที่ กกต. กำหนด ให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการสมัคร สว. เพื่อร่วมกันเข้าไปเลือกคนที่มีคุณภาพเข้าวุฒิสภา และจะมีส่วนลดจำนวนตัวแทนที่มาจากการจัดตั้งของพรรคการเมือง/ผู้มีอิทธิพล/นายทุนได้
3. **เชิญชวนและจูงใจให้คนดาวฤกษ์เข้าร่วมสมัคร สว. ให้ได้มากที่สุด** คนดาวฤกษ์ คือ “คนดี เด่น โดดเด่น ดาว” เพื่อให้คนกลุ่มนี้ที่มีพลังเข้ามาร่วมพัฒนาประเทศ โดยมีกระบวนการทำให้คนกลุ่มนี้อยากมีส่วนร่วม โดยเชิญชวนให้นำเสนอชื่อกลุ่มคนี่ขึ้นมาในแต่ละพื้นที่แต่ละอำเภอและจังหวัด อาจรวมกลุ่มกันสมัครขึ้นมา มีการกระจายประวัติผู้สมัครในวงกว้างให้เป็นที่รู้จัก แม้คนกลุ่มนี้จะไม่ได้อยู่มีฐานเสียงมาก่อน และมีระบบการเลือก สว. ที่โปร่งใส/ตรวจสอบได้ ซึ่งจะสร้างความมั่นใจและจูงใจให้กลุ่มคนดาวฤกษ์เข้ามาสมัครกันอย่างกว้างขวาง
4. **ปรับให้กระบวนการสมัครไม่ยุ่งยากซับซ้อน** ทำให้การสมัครง่ายและสะดวก มีระบบในการตรวจสอบคุณสมบัติและให้คำแนะนำแต่แรกเริ่มต้นของการสมัคร และระหว่างการสมัคร โดยทำให้ผู้สมัครไม่รู้สึกลำบาก เช่น ไม่ต้องกลัวจะผิดระเบียบ เป็นต้น
5. **นำส่งประวัติผู้สมัคร สว. ไปให้ถึงผู้สมัคร สว. ทุกคนและไปในวงกว้าง** ให้เกิดการรับรู้ทั่วกันเกี่ยวกับประวัติของผู้สมัคร สว. ให้กระจายไปในวงกว้าง ให้ได้มากที่สุด ในช่องทางที่หลากหลาย และเป็นช่องทางที่สะดวกรวดเร็วในการรับข้อมูลประวัติของผู้สมัคร เพื่อให้ผู้สมัคร สว. ใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเลือกคนดีที่มีคุณภาพเข้าสภา แม้ว่าคนนั้นจะไม่ได้เป็นผู้มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในวงกว้าง แต่หากเป็นคนมีคุณภาพ เป็นกลุ่มคนดาวฤกษ์ เป็นคนดีเก่งกล้า ก็มีโอกาสจะถูกเลือกเข้าวุฒิสภาได้

ศ.ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์

ประธานสถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา (IFD)

ประธานสถาบันการสร้างชาติ (NBI)